

TANULÓI TEVÉKENYSÉG	TANÁRI TEVÉKENYSÉG – SZÜKSÉGES IDŐ MUNKAFORMA – RÖGZÍTÉSRE KERÜLŐ ISMERETEK	MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK
<p>Az óra címe: „BENNE LESZEK A TÉVÉBEN!” ESEMÉNYBŐL HÍR.</p> <p>Az óra célja: Megismertetni a diákokat a médiahír alapfogalmaival, mi számít hírnek (friss/fontos/érdekes), hogyan lesz az eseményből hír, milyen a televíziós hírműsorok szerkezete. A hír és valóság viszonyán keresztül a tudatos és kritikus médiafogyasztás készségének fejlesztése.</p> <p>Szerző: Pápai Júlia</p>		
<p>ELŐZETES HÁZI FELADAT:</p> <p>„Közzvélemény kutatás a családban: Ki mit néz a televízióban?”</p> <p>Otthon közzvélemény kutatás, táblázat kitöltésével.</p>	<p>A tanár az óra előtt egy-két nappal azt a feladatot adja a gyerekeknek, hogy kérdezzék meg családtagjaikat, ki milyen műsort néz a televízióban.</p> <p>Ezt egy előre elkészített táblázatba írják össze.</p> <p>Cél: ráhangolás az órára, a szülők bevonása a témába, velük érdemi párbeszéd kezdeményezése; a televíziós műsorfajták felidézése.</p>	<p>A feladathoz segítségül kioszthatjuk a diákoknak a 1.sz. mellékletben szereplő táblázatot, vagy ugyanezt felrajzoltathatjuk füzetekbe.</p>
<p>Ráhangolás: TELEVÍZIÓS MŰSORFAJTÁK</p> <p>A diákok elvileg ötletroham-szerűen (gyakorlatilag a házi feladataik alapján) televíziós műsorfajtákat sorolnak.</p> <p>Ezután kézfeltartással válaszolnak a tanár kérdéseire.</p>	<p>3 PERC: A tanár megkéri a diákokat, hogy vegyék elő a házi feladataikat, tegyék maguk elé.</p> <p>Felírja a tábla közepére a szót: „Televíziós műsorfajták”, bekarikázza, s pókábra-szerűen melléírja a diákok által sorolt műsor típusokat.</p> <p>Feladat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tegye fel a kezét, akinek néznek a családjában hírműsorokat! - Tegye fel a kezét, ahol apuka néz hírműsort! - Tegye fel a kezét, aki szokott hírműsorokat nézni a televízióban! - Tegye fel a kezét, akinél minden családtag néz hírműsort! <p>Cél: ráhangolás a témára, műsorfajták átismétlése.</p>	<p>Az ötletroham közben írjunk fel minden, műsorfajta-ra vonatkozó megfogalmazást, de javítsuk szakszerű kifejezésre őket.</p> <p>Az azonos típusú műsorokat egymáshoz közel írjuk a pókábrán.</p> <p>Tábla helyett az aktív tábla, vagy csomagolópapír és filctoll is használható, ha a későbbiekre szeretnénk megőrizni az ábrát a tanteremben.</p> <p>Eszközигény: tábla/táblairón (csomagolópapír/filctoll/gyurmaragasztó)</p> <p>Teremmelrendezés: 4-6 fős, kiscsoportos munkára alkalmas teremmelrendezés, mely esetében minden asztalra kiteszünk egy szót (kézzel írva vagy nyomtatva), mely a témánkhoz kapcsolódik:</p> <p>-4-5 kiscsoporttal számolva e szavak pl.: „FRISS”, „FONTOS”, „ÉRDEKES”, „ESEMÉNY”, „HÍRADÓ” stb.</p>

TANULÓI TEVÉKENYSÉG	TANÁRI TEVÉKENYSÉG – SZÜKSÉGES IDŐ MUNKAFORMA – RÖGZÍTÉSRE KERÜLŐ ISMERETEK	MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK
<p>Véletlenszerű csoportalakítás:</p> <p>A diákok eddig is ültek asztaloknál, de most újrarendeződnek ahhoz az asztalhoz, amilyen szót mondd nekik személy szerint a tanár.</p>	<p>2 PERC: A tanár minden diáknak mond véletlenszerűen egy szót az asztalokon lévő papírokra írt szavak közül, s megkéri őket: „Most álljatok fel, s mindenki üljön ahhoz az asztalhoz, ahol a saját szavát látja!”</p> <p>Cél: csoportalakításon túl a jókedv fokozása, a diákok megmozgatása.</p>	<p>Mivel a korosztályi sajátosságoknál és a televízió, mint médium, háttérbe szorulásánál fogva ennél a korosztálynál nincsenek nagy különbségek a televíziós hírfogyasztási szokásokban, így nem szükséges heterogén csoportok alakítása. A csoportalakítás lehet szimpátia alapú vagy véletlenszerű.</p> <p>Eszközigény: Az asztalokra előre kihe-lyezett nyomtatott vagy kézzel írt lapok.</p>
<p>HÍRMŰSOR ÉS A HEADLINE - A HÍRMŰSOR SZERKEZETE.</p> <p>A diákok közösen megnézik egy M2 gyerekhíradó (Hetedhét) első 45mp-ét!</p> <p>http://videotar.mtv.hu/Kategoriak/Gyerek%20Hirado.aspx, majd a csoportok egy kiosztott táblázatban válaszolnak a kérdésekre: (lásd 2. sz. melléklet)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Milyen műsorfajtát láttatok? - Miből állt a főcím? (kép/hang) - Miből állt a beköszöntő? (kép/hang) - Miből állt a headline (kép/ hang) - Mi következhet ez után a műsorban? <p>Eredményeiket a táblán összegzik.</p> <p>Meghallgatják a tanár kiegészítéseit a hírműsorok szerkezetéről.</p>	<p>8 PERC: A tanár levetíti a hírműsor első 45 mp-ét, kiosztja a táblázatokat (2. sz. melléklet), s megkéri a diákokat, hogy olvassák el jól a feladatot, a csoport egy tagja olvassa fel hangosan kiscsoportjának.</p> <p>A feladat megoldása előtt <i>még egyszer levetíti a 45 mp-es részt!</i></p> <p>Ezután a diákoknak 3 percük van a táblázat kitöltésére.</p> <p>A tanár a táblán (csomagolópapíron, aktív táblán) <i>összegezi az eredményeket</i>, s összegezi a televíziós hírműsorok szerkezetének sajátosságait:</p> <p>Tananyagtartalom: A hírműsor szerkezete, felépítése:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Főcím: a hírműsor minden alkalommal azonos képsorral és zenével kezdődik, ami bevésődik a nézők emlékezetébe. 2. Beköszöntő: a hírolvasó/bemondó köszönti a nézőket, általában bemutatkozik <i>(a példánkban nem mutatkozott be, de a nevét feliraton láthattuk)</i>, s elmondja, mit látnak. 3. Headline: több fajtája létezik: a főcím után a hírolvasó-bemondók szövegükben kiemelik a műsor <i>legfontosabb</i> híreit <i>(a példánkban 3 db-ot)</i>, miközben ezt a hírből kivágott képpel és egy felirattal szemléltetik. 4. Híryanagyok: a headline-ban mutatott, legfontosabb híreknél általában több <i>(a példánkban nem több)</i> hír részletesen, hosszabban, különböző módon (pl. hír, tudósítás, interjú, riport), hanggal, s képpel illusztrálva. 5. Az utóheadline az elhangzott legfontosabb hírek megismétlése az adás végén. Egyfajta összefoglalás, nem feltétlenül jelenik meg <i>(példánkban sincs)</i>. 6. Elköszönés <p>Forrás: http://109.74.55.19/tananyag/tananyagok/kommunikacio,%20media/4_1555_002_100915.pdf</p>	<p>Az összegzésnél a tanár a bemutatott példával szemléltesse az elmondottakat, bele-belenézve a gyerekhíradóba.</p> <p>Eszközigény:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A bemutatásra kerülő példa (Hetedhét gyerekhíradó az MTVA videótárából), - videó lejátszására alkalmas eszköz, - projektor, - tábla/táblairon

TANULÓI TEVÉKENYSÉG	TANÁRI TEVÉKENYSÉG – SZÜKSÉGES IDŐ MUNKAFORMA – RÖGZÍTÉSRE KERÜLŐ ISMERETEK	MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK
<p>Figyelemverseny kiscsoportban: A diákok megnézik a híradóból fennmaradó (6.25') részt, és kiscsoportokban kitöltik a hírek tartalmi elemeiről szóló táblázatot. Egy előre elkészített és kiragasztott csomagolópapíron a tanár segítségével összegzik az eredményeket.</p>	<p>10 PERC: A tanár minden csoportnak kiosztja a 3. sz. mellékletet a hírek tartalmi elemeiről az alábbi instrukcióval: „<i>Most megnézzük a gyerekhíradó teljes híreit. Kíváncsi vagyok, melyik kiscsoport tudja a táblázat legtöbb rubrikáját helyesen kitölteni! A táblázatot már a híradó megtekintése közben is tölthetitek, de utána kaptok még 2 percet, hogy kiegészítsétek.</i>”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Levetíti a filmet - Figyelmezteti a kiscsoportokat, hogy még két percük van, hogy összegezzék, ki mit jegyzett meg - Egy csomagolópapírra előre felrajzott táblázatban (mint a 3. sz. melléklet) közösen összegzik az eredményeket - A tanár összefoglalja, hogy minden hírnél kiemelt fontosságú, hogy az alábbi <i>négy (vagy öt) kérdésre választ adjon:</i> <p>Tananyagtartalom: A hírek tartalmi elemei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ki? Mi? - Mikor? - Hol? - Mi? Mit? <p>és néha kiegészítésként a Miért kérdés.</p> <p>A hír fogalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tényeket vagy eseményeket mutat be, - olyan információkat tartalmaz, melyek a célközönséget (a nézőket) érintik, érdekelhetik, - új/friss/újdonosságértéke van. 	<p>Az összegzésnél a tanár a bemutatott példával szemléltesse az elmondottakat, bele-belenézve a gyerekhíradóba.</p> <p>Eszközigény:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hetedhét gyerekhíradó az MTV videótárából, - lejátszására alkalmas eszköz, - projektor, - előre elkészített csomagolópapír, gyurmazasztó, filctoll
<p>KORTESBESZÉDEK: A HÍRÉRTÉK/A CÉLCSOPORT A kiscsoportok kiválasztják a számukra legérdekesebbnek tűnő hírt, s írnak egy mini beszédet arról, hogy miért ezt választották.</p> <p>Előadják a kortesbeszégeiket, s ezek alapján megszavazzák az osztály számára legfontosabb hírt.</p>	<p>8 PERC: A tanár az alábbi instrukciót adja: „<i>Beszélgétek meg, s döntsétek el kiscsoportokban, melyik hírt tartjátok a legjobbnak a három közül, és írjatok egy beszédet, melyben a többieket is meggyőzitek erről! Ügyeljetek arra, hogy a híreknél a legfontosabb, hogy annak, akinek szól (ebben az esetben a gyerekeknek) friss/fontos és érdekes legyen! Bizonyítsátok be, hogy az általatok választott hír a legfrissebb, legfontosabb és/vagy legérdekesebb! Felkészülésre 4 perctek, a beszédekre 1 perctek van!</i>”</p> <p>A kortesbeszédek végén szavazással eldöntetik, melyik hír a legfontosabb az osztály számára.</p> <p>Tananyagtartalom: A hírérték összetevői az alábbiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktualitás - földrajzi közelség - meglepő, váratlan hatás - érdekesség (kár, konfliktus, normasértés) - szereplők ismertsége <p>Ezeket a tényezőket a gyerekek saját érveik között, saját szavaikkal fejtik ki, a korosztálynál fogva azonban elegendő, ha a hármas szabályt megjegyzi, hogy a hír legyen friss, fontos és érdekes (hírérték). (Forrás: Hartai-Muhi tankönyv)</p>	<p>Fontos a pontos instrukció, a hírérték hármas szabályának hangsúlyozása.</p> <p>A kortesbeszédek alatt a legfontosabb érveket egy-egy tömondatban érdemes a táblán rögzíteni.</p> <p>Eszközigény:</p> <ul style="list-style-type: none"> - üres lapok a kortesbeszédekhez kiscsoportonként, - tábla/táblaláron

TANULÓI TEVÉKENYSÉG	TANÁRI TEVÉKENYSÉG – SZÜKSÉGES IDŐ MUNKAFORMA – RÖGZÍTÉSRE KERÜLŐ ISMERETEK	MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK
<p>ESEMÉNYBŐL HÍR: HOGYAN LETT A CSOPORT KEDVENC HÍRÉBŐL TELEVÍZIÓS HÍR?</p> <p>A kiscsoportoknak sorba rakják az eseményeket (ld 4.sz. melléklet), a táblán rögzítik az eredményeket, végül tanári irányítással levonják a következtetéseket.</p>	<p>8 PERC: A tanár kioszt minden kiscsoportnak egy borítékot, melyben a 4. sz. mellékleten található folyamat részei találhatók részekre vágva.</p> <p>Instrukció: „<i>Rakjátok sorba a folyamat részeit, ahogyan ez a hír bekerülhetett a Hetedhét gyerek-híradóba!</i>”</p> <p>A végén összegzik az eredményeket, s megbeszélik, hány szűrőn ment át ez a hír, mire kiválasztották, s kik határozták meg, vajon mit tartanak fontosnak, mit nem, amíg a hír eljutott hozzánk.</p> <p>- Azaz valóban az történik-e a világban, amit mi a hírekben látunk? - Valóban a körülöttünk lévő valóságot közvetítik-e a hírek?</p> <p>A válasz: nem, csak egy több csoporton átmenő, megszürt valóságot, a valóság egy szeletét.</p> <p>Tananyagtartalom: Hogyan lesz egy eseményből hír? (ld. 4. sz. melléklet)</p> <p>A világ 192 országában aznap megszámolhatatlanul sok esemény történt. A mi kedvenc hírünk eseménye is aznap történt.</p> <p>Az egyes országokban lévő tudósítók és egyéb informátorok kiválogatják az általuk legfontosabbnak tartottat és továbbküldik azokat. Köztük aznap a mi hírünket is.</p> <p>Ezek a hírek az egyes országok hírügynökségeihez érkeznek, ahol a fontosabb híreket röviden megfogalmazzák és elérhetővé teszik az újságoknak, televízióknak, rádióknak stb. Köztük a kedvenc hírünket is.</p> <p>Ezek közül a rádiók, újságok, televíziók, internetes portálok kiválogatják azokat a híreket, amelyeket fontosnak tartanak közölni azokkal, akik őket nézik, olvassák.</p> <p>S mi ezt a három hírt nézhettük meg a Hetedhét gyerekhíradóban. Köztük a kedvenc hírünket. (Forrás: http://www.4teachers.de)</p>	<p>Ez a tananyag rész a legfontosabb az órán a diákok számára, hiszen a tudatos médiahasználathoz nélkülözhetetlen tudás, hogy a médiában (itt televízióban) látott hírek nem a valóságot tükrözik, a műsor csak egy bizonyos szempontú válogatás eredménye.</p> <p>A közös megbeszélés során hangsúlyozzuk, és a táblán rögzítjük, kb. hány szűrőn mennek át a világ eseményei, míg a befogadóhoz kerülnek.</p> <p>Fontos, hogy több csatornából tájékozódjunk.</p> <p>Eszközigény:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4. sz. melléklet minden csoportnak borítékban feldarabolva - tábla/táblairón

TANULÓI TEVÉKENYSÉG	TANÁRI TEVÉKENYSÉG – SZÜKSÉGES IDŐ MUNKAFORMA – RÖGZÍTÉSRE KERÜLŐ ISMERETEK	MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK
<p>LEVEZETÉS/REFLEXIÓK: A HÍR ÉS AZ ÁLHÍR A diákcsoportok közül a fele biztos benne, hogy valós hírt lát, másik fele szerint álhír a kedvenc hírük (a tanár osztja ki a szerepeket).</p> <p>A kiscsoportoknak írni kell egy-egy érvet amellet, hogy a kedvenc hírük nem lehet álhír. Az alábbi mondat befejezéseként: Valós hír: „Ez a hír szerintem nem álhír, mivel láttam és hallottam is a Híradóban, hogy...” Álhír: „Ez a hír lehet, hogy álhír, mivel nem derült ki a Híradóból, nem láttam és nem hallottam, hogy...”</p>	<p>A tanár ezt az instrukciót adja: „Olvastam ez után a híradó után, hogy ez az esemény nem is történt meg. Az lesz a feladata néhány kiscsoportnak, hogy bizonyítsa be, hogy a hír eseménye megtörtént, valóság. A többi kiscsoport pedig képviselje azt, hogy nem biztos, hogy megtörtént. Kiosztok minden csoportnak egy mondatkezdeményt, 3 percek van, hogy befejezzétek!”</p> <p><i>Tartalom:</i> <i>előkerülő érvek lehetnek:</i> <i>valós, mert...</i> <i>...az M2/köszölgálati TV-n leadták (a médium hitelesít?)</i> <i>....mutatták képen is, hogy... (vajon nem manipulálható?)</i> <i>...nyilatkozott a..., hogy.... (valós személy?)</i> <i>Nem valós, mert....</i> <i>...bármikor megtörténhetett...</i> <i>...nem biztos, hogy friss esemény....stb.</i></p> <p>Hangsúlyozzuk: több csatornából kell tájékozódni!!!</p> <p>Cél: a hír/álhír témájának elővezetése a „B” órára, rádöbbenés a valóság és a hír különbségeire.</p>	<p>A kiscsoportoknak adott instrukció után a tanár járjon körbe a csoportok között, figyelve az időt, s ahol elakadást lát, egy-két rávezető ötlettel segítsen nekik.</p> <p>Az összegzésnél kérdezzen rá arra, hogy milyen csatornákon tudnánk még tájékozódni, hogyan tudnánk bebizonyítani, hogy a hír valós, vagy nem.</p> <p>Eszközигény: - csoportonként egy-egy fénymásolt lap a mondatkezdeményekkel.</p>
<p>HÁZI FELADAT(OK):</p> <p>1. Nézz utána az interneten, s gyűjtsd össze, hol írtak még erről az eseményről (kedvenc hír)! (Legfeljebb 10 db honlapon)</p> <p>2. Próbáld ezt az eseményt negatív hírként bemutatni, azaz úgy, hogy az emberek, akik nézik a híradót, azt gondolják róla, hogy ez egy rossz esemény. Írd le, milyen szöveget mondanál alatta, s milyen képeket keresnél hozzá!</p> <p>3. Gyűjtsétek össze párokban a következő órára, hogy jelenlek mik az iskolánk legfontosabb hírei! Páronként minimum 5 db, 1-1 mondatos hírt írjatok! Ügyeljetek arra, hogy a híreitek mindegyike válaszoljon a 4 tartalmi kérdésre: Mi/ki?, Hol?, Mit? Mikor? (Amennyiben a „B” óratervet is megvalósítják, ez a házi feladat erősen ajánlott.)</p>		
<p>FELHASZNÁLT IRODALOM:</p> <p>Hartai László - Muhi Klára: Mozgóképek és médiaismeret 1. (Korona kiadó. Budapest, 2002. 151-163. oldal) http://televele.hu/moped/felso-tagozat/ http://109.74.55.19/tananyag/tananyagok/kommunikacio,%20media/4_1555_002_100915.pdf</p> <p>A FILM FORRÁSA: http://videotar.mtv.hu/Kategoriak/Gyerek%20Hirado.aspx</p>		